Brassó, 1893. IX. évfolyam 121-ik szám. Szombat, deczember 16.

Hérmen! Ton levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 „ — „
Negyedévre . . 1 „ 50 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. a kaphető a kiadóhivatalban a Gross testvér lottókollectorjánál.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 6 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyílttér: közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyílttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

Fő- és felelős szerkesztő:
Dr. Weisz Ignácz
ügyvéd.

Szerkesztőségi iroda:
Brassó, Lé-piacz 10. szám alatt.
Szerkesztőségi levelezés: Dr. Fischer Ákos ügyvéd.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak

Lapunk t. olvasóihoz.

Miután tudomásunkra jutott, hogy egyesek azon hirt terjesztik, hogy lapunk, a „Brassó“ folyó évi decz. hó végével megszünik, — kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a megszüneséről szóló hirek teljesen alaptalanok.

A „Brassó“ kiadóhivatala.

A csángók érdekében.

A „Brassó“ közelebbi számai sokat foglalkoztak a hétfalusi csángók helyzetével és viszonyaik javításának módozatival. Annyiféle eszme és javaslat merült fel e közben, hogy hónapok kellenének minden egyes kérdés alapos és részletes elbirálásához.

Ez nem szándékom, annál kevésbbé, mert a tett javaslatok nagy részét csak platonikus értékünek tartom, melykről lehet czikkezni és beszélni, de a melyek gyakorlati jelentőséggel nem birnak, mert nem lehet azokat megvalósítani.

Azonban hozzá akarok szólni e fontos kérdéshez, a helyi viszonyok némi ismereténé fogva, mert azt tartom, hogy országos és nemzeti szempontból a csángó-kérdés kiváló fontosságu.

Egy néptaj, mely idegen ajku nemzetiségek közé van bécklve, évszázadokon át képes volt magyar nemzetiségét fenntartani, mely annyi természetes csábjiás után sem olvadt be -az öt tulnyomó számban körülvevő román népfajba, jól-lehet a mindennapi élet egymásra utalta őket, — megérdemli, hogy a magyar állam s a magyar társadalom foglalkozzék vele és igyekezzék helyzetén javitani.

Nézetem szerint a csángók helyzetének javitása az utlevél-kiadás megnehezitése által nemcsak nem oldható meg, de még csak meg sem közelithető. Sőt azt hiszem, hogy ez az intézkedés még kedvezőtlenebbé tenné a csángók helyzetét, ha azt más intézkedések nem előzik meg.

Ha sikerül munkát adni a csángóknak itthonn, foglalkoztatni a munkaerőt itthonn, hogy ne legyen utalva arra, miszerint magának idegen országban keressen kenyeret: akkor jó eredménye lesz az utlevél-kiadás megnehezitésének.

És ebben egyuttal megjelöltem volna azon irányt, melyben a csángó-kérdés — szerény nézetem szerint — megoldható volna.

Adjunk munkát a csángóknak, — férfiaknak és nőknek egyaránt! Oly munkát, a mely megfelel természetes hajlamainak a mely alkalmazható a csángók ismert életmódjához.

Egyrészt megfelelő ipari-, másrészt gazdasági munka lehet ez csak. Az ipari munka közül a fa- és kőipar körébe vágó, a gazdaság köréből pedig egyrészt az, mely életfentartására szükséges és másrészt, mely közel áll az ipari téréhez, — vagyis a mennyire az éghajlati viszonyok erre kedvezők — ipari növények termelése.

Ebben a két irányban kellene mindenekelőtt kezdeményezni. Nem azonban ugy, mint régebb n történt, hogy oly ipari munka szándékoltatott ott meghonosittatni, mely kenyérkeresetre csak akkor alkalmas, ha művészeti fokra emeltetett, vagy más iparággal kapcsolatos, melylyel azonban nem köttetett össze.

Irányadó a teljesen gyakorlati rendszer lehet csak, mely számot vet az ipari élettel és érdekeivel, mert e nélkül kárba veszett idő és pénz; és a mi ennél még sokkal nagyobb baj, tönkre tétetik egy nemzedék egész jövője, téves irányba terelt neveles és képzés által.

A pénzt lehet pótolni, az időt kártalanitani, de a szerencsétlenné tett nemzedék sorsán változtatni már nem, — ez pedig sulyos lelkiismeretbeli kérdés.

Módot kelleue találni a csángó ifjaknak az épitő-iparban való jó kiképzésére, mely iparághoz a néptaj szintén kiváló természeti hajlammal és tehetséggel bir. Ezt az iparágat ugyan nem értékesitheti közvetlenül otthonn, de annál nagyobb mértékben nagyobb hazai városainkban, melyek nagy szükségét érzik jó kőmives és kőfaragó munkásoknak.

Ez a foglalkozás tehát megfelelne azon vándorlási hajlamnak, mely a csángót és székelyt jellemzi, de megvolna az a rendkivül nagy haszna, hogy a vándorlás iránya az anyarország, nem pedig egy idegen állam volna.

E mellett gondoskodni kellene a nők részére is munkáról, hogy a családfentartás terheiben ők is osztozzanak. Szátek és képek a hallgatóság figyelmét teljesen lekötik, a mely mindezeket hamar felfogni s megérteni tudja.

Majd isméc nehány török népdalt hallunk; megjelenik a falvak és városok régi, ismert alakja: a pattogatott kukoricza árusó, a mint felkötött kosaraval utczáról utczára kóborol s kinálgatja az asszonyok kedvenez unalomtörjét, inesu, vontatott hangon énekelve:

Mindenki kavurunkon Kukoricsám pattogatva,
Dumarini szavurunkon Fustje felszál a magasba.
Szeszim kesziljor benn Berekedt már im a hangom,
Szokak szokak bogirirken Helyről-helyre kiabálom:
Mizár budaj, esitir bitir Kelj el, kelj el kukoricza
Tuze ulastir kitir kitir Friss, pattogatott tüzö’ czukra.

A *dzsubdzs*-t (szeméntyesztés), melynek nem egy szánalomraméltóságú áldozata akad a közönség soraiból, az előadás utolsó s egyszersmind leghosszabb részének követi, mely kétségkivül az egészben a legérdekesebb, mert ebben alkothatunk magunknak valamelyes képet a modern török szinészet állapotáról s egy-egy jellemző alakjáról. Az itt bemutatott darabknak, melyeknek már drámai cselekménye van, tartalma és alakitása vagy török, avagy részben nyugatias, modern irányu. Ilyen a 3 felvonásu *pazardzsilar* játéka is. *Hamdi* efendi gavallér megjelenésű, minden nyugatiast utánzó ur, a ki azonban 2 czimbora *kavasz* (hajdu) segitségével nem valami ugyanes utakon tesz pénzre szert és élt világát kedvesz: *Fatimdel*; van még egy harmadik szolgája is, egy typikus öreg török: *Szadet*, kinek vajmi kevés fogalma van gazdája ügyeiméről, de annál nagyobb fogalma van annak europiás szokásai- s viselkedéséről. Hamdi egy *Ahmed* nevü gazdag efendivel ismerkedik meg s most mindent elkövet, hogy ettől pénzt csikarjon ki. Ez azonban nem akar lépre menni, de midőn Hamdi efendi házában a szép Fatimóvel találkozik, ez iránt azonnal szerelemre lobban és mindenkép birtokába akar jutni. Erre olynemű megegyezés jön köztük létre, melynél fogva mindketten egy-egy kötelezvényt irnak alá s Hamdi efendi lemond a leányról Ahmed efendi javára, a ki viszont ennek fejében nagy összeg fizetésére kötelezi magát. Ahmed efendi sem bizonyul most e tekintetben határozott jellemnek, mert midőn a zsebébe órenta a Fatimóé neki átengedő kötelezvényt, az örét vonakodott aláirni.

A 2-ik felvonásban Ahmed efendit fonyegetésekkel, fegyveres kavaszival igyekszik jellemléniteni Hamdi efendi, a miknek eredményteleségre után a czimborairval elhatározza, hogy csel utján kiriti vissza az aláirt kötelezvényt. Kibékülést szimelve vendégével, megparancsolja kedvesének, hogy 2 frissitőt hozzon számukra, az Ahmed efendinek nyujtandó pohárba pedig alatto szert keverjen. A leány azonban, ugy látszik, inkább akart Ahmed efendié lenni s az altató gazdája italába csempészte, a ki annak hatása alatt csakhamar mély álomba merül. Fatimo ekkor mindent megmagyarzsa Ahmed efendinek, kinek legelső dolga az, hogy öt megszökteti. Hamdi efendi, miután tárai ellenszer segélyével élve

TARCZA.

Modern török szinészet.

A török szinjátszás egyik kezdetleges, legrégibb faja a *karagöz*-játék, a melyben a kiszineztt függöny elé állitott s a szinészeket helyettesitő bőrbábok forcza ugrándozása, az ezeket mozgató bohócz trélával egy többékevésbbé összefüggő nevettető cselekvényt alkotnak. Ez inkább olyan alkalmi, fölög pedig a tavasz kezdetén beálló s 30 napig tartó *ráma*zán (böjt) ünnepi szinészet.

Az *orta-ojunu* (közéjáték) más minden részében összefüggő, teljes egészben mutatja be a török népéletből meritett s többnyire vigjat kévő alakitott darabjait. S a mi a tó, a nézőtér közepén fontartott téres helyen, — mely a szinpadot helyettesiti, — már elő személyek, szinészek jelennek meg és személyeiitik a cselekvényt; a nők szerepeit, minthogy azok tudvalevőleg helyzetöknél fogva nyilvánosan meg nem jelenhetnek, női ruhába bujtatott, elfátyolozott férfiak játszák. Az orta-ojunu azonban mai napság csak nagy ritkán látható, mert lassuként az erkölcsöket sértő elemek mutatkozván benne, szultáni fermán tiltotta el annak előadását.

Igy hát a mai török szinészet modern irányzatával az ujabban nagyobb városokban keletkezett félig európiaias török-örmény szinházakban *tiatoro*-ban talált épolásra, a hol időközönként vandor társaságok utik fel tanyájukat. Amolyan nemzetközi, törökök, örmény-, görögökből csoportosult, 10—12 taghól álló társulatok ezek, a melyeknek már 2—3 szinésznője van, a kiknek alkalban megjelenési kis szerepkör jut részül. Egy a város legelénkebb helyén fekvő törökös kávéházak tarka külseje, a felholdat lobogtató vörös zászlók egész seregével felczifrázva, falálványra ragasztott s hatalmas arab betűkkel beszjtolt nagy papirlap hirdetik, hogy itt ma nagy pantomonia és a 3 felvonásos *pazardzsilar* (a vásárosok) játéka fog előadatni. Belépünk a kávéház udvarába; a nem valami nagy tér fatetővel van ellátva, a padokral meg székekkel kibutorozva; egyik oldalon kis emelvény-szinpad, melynek a nézőtérre is van kijárata; ime Thália egyszerű, de szép igéró temploma.

A kiviligitott szinpadon elsőben 2 örmény szinésznő lép fel; valami hosszu nemzeti dalt énekelnek, miközben a kezükben levő *dajre* nevü (tamburiu féle) hangszert fürgén pergetik, kisérve még a 3 taghól álló zenekartól is, melyben az átható hangu klarinet viszi a vezetést és fószerepet. Az erre következő tulajdonképeni előadás több, egymással öszze nem függő részből áll és mint rendesen, némajátékkal kezdődik, mely kőcsönös kedvetlenségénél fogva egy mitszerű sem marad el. Látványos, vitéz történeteket tárgyalnak e pantomonikk s a szereplők kifejező mozgása, éjlenk arcz- és kézjátéka, a változatos helyzetek és szépek a hallgatóság figyelmét teljesen lekötik, a mely mindezeket hamar felfogni s megérteni tudja.

Majd isméc nehány török népdalt hallunk; megjelenik a falvak és városok régi, ismert alakja: a pattogatott kukoricza árusó, a mint felkötött kosaraval utczáról utczára kóborol s kinálgatja az asszonyok kedvenez unalomtörjét, inesu, vontatott hangon énekelve:

Mindenki kavurunkon Kukoricsám pattogatva,
Dumarini szavurunkon Fustje felszál a magasba.
Szeszim kesziljor benn Berekedt már im a hangom,
Szokak szokak bogirirken Helyről-helyre kiabálom:
Mizár budaj, esitir bitir Kelj el, kelj el kukoricza
Tuze ulastir kitir kitir Friss, pattogatott tüzö’czukra.

A *dzsubdzs*-t (szeméntyesztés), melynek nem egy szánalomraméltóságú áldozata akad a közönség soraiból, az előadás utolsó s egyszersmind leghosszabb részének követi, mely kétségkivül az egészben a legérdekesebb, mert ebben alkothatunk magunknak valamelyes képet a modern török szinészet állapotáról s egy-egy jellemző alakjáról. Az itt bemutatott darabknak, melyeknek már drámai cselekménye van, tartalma és alakitása vagy török, avagy részben nyugatias, modern irányu. Ilyen a 3 felvonásu *pazardzsilar* játéka is. *Hamdi* efendi gavallér megjelenésű, minden nyugatiasat utánzó ur, a ki azonban 2 czimbora *kavasz* (hajdu) segitségével nem valami ugyanes utakon tesz pénzre szert és élt világát kedvesz: *Fatimdel*; van még egy harmadik szolgája is, egy typikus öreg török: *Szadet*, kinek vajmi kevés fogalma van gazdája ügyeiméről, de annál nagyobb fogalma van annak europiás szokásai- s viselkedéséről. Hamdi egy *Ahmed* nevü gazdag efendivel ismerkedik meg s most mindent elkövet, hogy ettől pénzt csikarjon ki. Ez azonban nem akar lépre menni, de midőn Hamdi efendi házában a szép Fatimóvel találkozik, ez iránt azonnal szerelemre lobban és mindenkép birtokába akar jutni. Erre olynemű megegyezés jön köztük létre, melynél fogva mindketten egy-egy kötelezvényt irnak alá s Hamdi efendi lemond a leányról Ahmed efendi javára, a ki viszont ennek fejében nagy összeg fizetésére kötelezi magát. Ahmed efendi sem bizonyul most e tekintetben határozott jellemnek, mert midőn a zsebébe órenta a Fatimóé neki átengedő kötelezvényt, az örét vonakodott aláirni.

A 2-ik felvonásban Ahmed efendit fonyegetésekkel, fegyveres kavaszival igyekszik jellemléniteni Hamdi efendi, a miknek eredményteleségre után a czimborairval elhatározza, hogy csel utján kiriti vissza az aláirt kötelezvényt. Kibékülést szimelve vendégével, megparancsolja kedvesének, hogy 2 frissitőt hozzon számukra, az Ahmed efendinek nyujtandó pohárba pedig alatto szert keverjen. A leány azonban, ugy látszik, inkább akart Ahmed efendié lenni s az altató gazdája italába csempészte, a ki annak hatása alatt csakhamar mély álomba merül. Fatimo ekkor mindent megmagyarzsa Ahmed efendinek, kinek legelső dolga az, hogy öt megszökteti. Hamdi efendi, miután tárai ellenszer segélyével élve

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

erejével szolgálhassa az ország és nemzet érdekeit.

A mig ez meg nem történik, meddő és maradni minden törekvés a czándék érdekében is, mert hiába a legjobb czándék is, ha nincs meg a kellő talaj hozzá.

Szterényi József.

Belföld.

A képviselőháznak december 14-iki ülésében Papp Géza ellenző beterjesztette *a szóló vallás* rezepczójáról szóló bizottsági jelentést.

A törvényjavaslat szövege ez:

1. §. Az irazhalás vallás törvényesen bevett vallásnak nyilvanittatik.

2. §. Az 1868. LIII. törv.-cz. 1—§-aban, valamint ugyanazon törvény 14. §-ában foglalt rendelkezések hatálya kiterjesztetik az izrael ta vallásról keresztény vallásra, vagy viszont keresztény vallásról izraelita vallásra való áttérésekre.

3. §. Hasonlókép kiterjesztetik az 1868. LIII. törv.-cz. 18., 19., 20., 21. és 23. §-aink rendelkezései az izraelita vallásunkra.

4. §. A jelen törvény végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Ragyogó tollal, fényes dialektikával és őszinte melegszéggel van megirva a bizottsági jelentés, mely hangsulyozza, hogy ideig arról van szó, miszerint egy elfogadott tényleges állapot törvénybe igattassék. A javaslat ujrendelkezése pedig, t. i. a szóló vallásra való áttérés, ugyszólva, egész Európában, sőt Austriában is megvan és mindenütütt szabadságban áll az izraelita vallásra térni. Különben a javaslat az által, hogy az izraelita vallásra való áttérést megengedi, nem egy gyakorlatilag ismeretlen elvet szentesit. A mi azt az ujabb illet, hogy az izraelitát mutassák be dogmákat, a bizottság többsége ezt nem tartotta szükségesnek oly felekezettel szemben, mely évszázadok óta fennáll. Ez csak akkor lenne követelhető, ha egy tajtékon alakitandó, ismeretlen felekezetről volna szó.

December 13-án bizalmi vita volt a képviselőházban. A közösgerczlet törvényjavaslatot tárgyalták s az ellenzéki pártok szóvá szerint kifejezték bizalmatlanságukat a kormányunyal szemben. A napirend előtt azonban Gromon Dezső honvédelmi államtitkár nyilatkozott egy kalons ügyben. Az apprepriationalis bizottság Bara az Ifjú nyilatta meg a függetlenségi és 48-as part részéről, hoszu beszédet; utána Apponyi Albert gróf beszélt, mérsékelt elismeréssel adózván a kormány akaeri irányt, ezakkogy minéjer igazolni képes legyen bizalmatlanságát. Hermann Ottó nyilatkozott ezután az Eötvös-part részéről majd Drahnics Pál beszélt a nemzeti pártból. Az ülés végén került a sor Wekerle Sándor miniszterelnökre, ki épp ezek ellen, mint emelkedett szóuoklatával elragadta a szabadelvű pártot. Kiválóan hiegadt, tárgyilagos és kimélete hangon foglalkozott az czázes elleuzéki szónokkal, vérdéklődve az iránt, mikor szikkal szemben a szabadelvű párttal s tiltakozott az ellen, hogy az egész magyar törvényhozast 1868. óta foglalkoztató eszméket egy ellenzéki part magaénak tudikijja. A ház imponáns többségével szavazta meg a kölcsönvétel törvényjavaslatot.

Külföld.

A franczia képviselőház decz. 12-iki ülésén Dupuy elnök közöttte, hogy Olaszország, Belgium, Svájcz kormányai és Anglia, Ausztria és Magyarország, valamint Hollandia parlamentjei kifejezték rokonszenvüket a franczia képviselőház iránt. Dupuy elnök az illető kormányoknak és, parlamenteknek a ház köszönetét tolmácsolta. A képviselőház osztályai megvizsgálták a bizottságokat, melyek azzal vannak megbizva, hogy az anarkista gyülekezésre és a robbanó anyagok gyártására és birtoklására vonatkozó törvényjavaslatokat tárgyalják. A bizottságok összes tagjai pártolják a javaslatokat. Azt hiszik, hogy a kamara abban a helyzetben lesz, hogy közelabbiú fog határozhatni a javaslatok felett. Azt a törvényjavaslator, mely a rendőrség szaporitására az hiteit nyit, a bitelbizottsághoz utasitták. A szenátus szintén megválasztotta a sajtótörvény módositásaira vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására kikülönbö bizottságot. A bizottság elődaja azonnal megszövegezte a jelentést, mire a szenátus a törvényjavaslatot vita nélkül egyhangulag elfogadta.

Brassó vármegye közigazgatási bizottsági ülése.

Brassóvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 7-én tartotta meg os. és kir. kamarás főispán; örmösi Maurer Mihály ur ö méltósága elnöklete alatt december havi ülése. Mint legnevezetesebb tárgyakat emlitjük:

1. Dr. Jekel Frigyes vármegyei főjegyző referadájából a következőket: Kassák Antal és Jekel Vilmos a nagymélt. m. kir belügyminisztériumhoz azon kéréssel járultak, hogy a varos által tőlük jogelőeznek beszedett 5999 frt 5 kr. és 1038 frt 11 kr. sörfogyasztási díj visszatérítése ügyében szóvezek az ügyet vegyék a brassói városkapitányság helyett mas kapitányság küldessék ki. Hasonló kéréssel lépett fel utóljára Habermann János is.

Ez ügyben a miniszterium, belügyminisztérium mig 1889-ben elrendelte, hogy a varosok oly czélból, hogy az ő ket illető italmérési jog után járó kártalanitás alapja meghatároztassék és a szeszes italok után szedhető korösgi szolgáltatások mérve megállapittassék, oly jelentéseket terjesszenek fel, melyek által a szeszes italok után fizetett szolgáltatásoknak elkülönitése olyanokba, melyek az italmérési joghoz és olyanokba, melyek a korösgi szóló szedési joghoz eredtek, lehetőségessé tétessek. Az ezen rendelet folytán a városi tanácsi alattal beterjesztett jelentés is pótjelentesbol tüdorül különösen, hogy a sörfogyasztási díjak mint az italmérési jogon alapuló letiek ki tüntetve.

Egy 1889. évi december havban Budapeste mert városi kuldottség arról értesüli, hogy a bel- és pénzügyminisztérium a kérdésben forgó szolgáltatások elkülönitése iránt érlekezett, hogy azonban a vonatkozó tárgyalások teljesen nem voltak befejezve. Már akkor meg volt állapitva, miszerint Brassó varosa az ugynevezett bor, pálinka, illetve szesz után szedett fogyasztási díjért kártalanitandó, holott akkor meg kérdésen volt, vajjon Brassó varosat az ugynevezett sördijakért illeti-e a kártalanitás.

Ugyanezen kuldottség az ügynek s az igazságnak teljesen megfelelő leirása melletegyuttal körvényt adott be a minél. belügyminisztériumhoz azon szerkezessel, miszerint azon időpontig, mig az italmérési jogért kártalanitás meg lesz allapitva, megelőzőleg mellőztessék, hogy házi kezelés utján 1890. évi januar hó 1-tól kezdve torabbiya is egyébként díjak mellett egy hektoliter sörért, beleértve a sepröt és a seltyet is, a 2 frt 82¾ kr. díjat szedhesse. A minél. belügyminisztérium pedig engedélyezte erre Brassó varos részére az általa eddig a bor-behozatali, szesz-beviteli, sörfogyasztási, mérkser-beviteli és hasonló díjak czimén szedett illetékeknek, végre a sör es egyéb szesz-eszközök fogyasztási kivitelénél behozott kezelési díjat *mint közösjó adó természetü szolgáltmányoknak* az 1890. évi jan. 1-je után is leendő szedhetőszt ideiglenesen, azaz addig, mig ezen díjak szedése iránt a regule-kártalanitási eljárás befejeztével végleg intézkedés is tétetnék.

Mivel azonban a városnak az italmérési jog kártalanitása tárgyában tett bejelentése folytán tárgyalások bejelezése után a varos a fogyasztási díjért is kártalanitattatott, miniszteri rendelettel a sörfogyasztási díj tovabbi beszedése beszüntettetett. A város azonban meg ezen rendelet beérkezése előtt a sörfogyasztási díjnak beszedését 1891. évi május hó 1-jén tüi beszüntette volt.

Igaz ugyan, díjat ugyszólva Brassó varosnak megengedtetett, miszerint az 1890. évi januar hó 1-jétól 1891. évi május 1-jéig terjedő időn át az italmérési adón felül a sörfogyasztási díjat is — az utóbbit azonban, mint közösjó szolgáltmányt — szedhesse, de a serfőzők és kereskedők azon pillanattól kezdve, a midőn a varosnak a sörfogyasztási díj tovabbi beszedése megengedtetett, a 0·3 literes pohár sör árát 1 krajczárral felemelték; hektoliterenként a sör után 3 frt 33⅓ krral tobbet szedtek be, mint azelőtt. A sörfogyasztási díj csak 2 frt 83¾ krt tett ki, mig most ugyan Brassó varosra gazdagodott meg folyamodók kurára, hanem ők a fogyasztási rovasara a két összeg közti különbséggel gazdagodtak.

Folyamodók fordultak volt ugyan a polgári biróságokhoz, ezek azonban kimondták, hogy az ügyben csak a közigazgatási bizottság illetékes. Miután végre Brassó varos ta nácsa is folyamodókat hasunló kéréssel eluta sitotta, a minél. m. kir. belügyminisztérium az ügyet ujabbi kérés folytán a közigazgatási bizottsagnak másodfoku elöuitás végett leadta. Az ez ügyben kiküldött bizottság (Schneli K., Gencsy J. és dr. Jekel Vilmos) az alapján, valamint előadó dr. Jekel indítványaira a közigazgatási bizottsag kimondja a illetékességét ezen ügyben is elutasitja folyamodókat kérseikkel, miután a minél. belügyminisztérium a sörfogyasztási díjat mint községi szolgálmányt engedélyezte és a varos ezen engedély kiszakrölésénél szabályszerűen járt el.

Oertel J. ügyében kelettezett ügyiratok rekietes jelentéssel felterjesztendő a minél. belügyminisztériumhoz. Az erdészeti biztosságba ideiglenesen, azaz mig az akadály tart, megbetegedett elnök helyett fő jegyző Jekel Dr. helnök, szabadságon levő Fogarascher J. helyett Gencsy J. küldetnek ki.

Miután végre előadó indítványára kir. ügyész Bodó S. oda nyilatkozott, hogy a birósági fogharzak a közigazgatási fegyőrök felvétesére jdenleg nem alkalmasak, a minél. belügyminisztérium rendelete szerint ily helyeken az illető fogiyok nem a biróságj, hanem tovabbra is a közigazgatási fogharzakban helyezendők el, a szükséges intézkedések ily értelemben megtétetnek.

2. Főorvos dr. Tartler Frigyes jelentése szerint az egészségi állapot november havban kedvező volt. Előfordult 5 kolera-eset, ezek közül elhalt 4 és 1 felgyógyult; az egész járvány tartama alatt 29 betegség és 22 haláleset fordult elő; volt továbbá roncsoló-torokfob 8 esetben, hagymáz 3 esetben, vizhólyagos himő 1 esetben Vidombákon. Kanyaró mutatkozott 6 esetben Tartangon és 2 esetben Hosszufaluban. — Az állategészségügy kedező volt.

3. Árvaszéki elnök Schullerus Ede jelentése szerint a vármegyei és városi árvaszékeknél különös emlitésre méltó nehézségek nem fordultak e ó; az árvapénztár megvizsgáltatott és ugy a letétek, mint a könyvelés teljes rendben találtatott.

4. Windt Lajos kir. főmérnök jelentése szerint ugy az állami mint a törvényhatósági közutakon végrehajtott épitkezések felülvizsgalata kedvező eredménynyel ejtetett meg, a kavics-szállitassal azonban a vállalózók hátralékban maradtak. Az utak jó állapotban vannak, kivéve a czukorgyáron keresztül vonuló utszakaszt, mely a nagyszámu szekerczés által egész szélében tönkre tétetett.

Tekintettel az utóbbi körülményre, felhivatik az alispáni hivatal, arról gondoskodni hogy ily — a közlekedést gátló, de egyszersmind az utlestre rossz befolyást gyakorló eljárás megszakadjon.

5. Gonesy Istvan h. pénztárgyazgató jelentése szerint november végével volt megállapitott tartozás egyenes adóban 68 862 frt 82½ kr., hadmentességi dij 8883 frt 62 kr. Befizetés november végéig 462026 frt 93¼ kr. egyenes adóben és 5449 frt 3 kr. hadmentességi adóban. Hátralék december végével az előbbi adóban 45796 frt 32 kr., az utóbbiban 2325 frt 47 kr. A bélyeg- és jegyiletékek és az illeték-egyenértek tekintetében a megállapitott tartozás volt november végéig az előbbiben 34376 frt 8 kr., az utóbbiban 6780 frt 81 kr.; befolyt az előbbiben 9718 frt 42 kr., az utóbbiban 5320 frt 92 kr.; hátralék az előbbiben 24657 frt 66 kr., az utóbbiban 1459 frt 89 kr.— A földadó-nyilvántartás körül nehézség nem merült fel.

6. Tanfelügyelő és erdőfelügyelő az ülésben nem voltak jelen.

Románjaink ügye a romániai szenátusban.

Bukarestben — a szenátusnak t. hó 9-én tartott ülésén — a trónbeszéde adandó felirat vitaja alkalmával, felállott Sturdza Demetre, a nemzeti szabadelvű párt vezére, ki szólott volt az ellenzék nevében a belügyminiszterre, és a többek között ellesen kikelt a belügyminisztérium ellen, szért, mert ez a Magyarországi románok érdekében mit sem tesz.

Magyarországon — mondja Sturdza — szenvedélyes harcz folyik a magyarok és a román elem között, melyiyel szemben a román kormány vakoskodva, kétértelmű magatartást tanusit, mi alatt belgaoulja hogy feladatinak megfelelő mit sem kipes.

Közbelépnie kellett volna, midőn a románokat kiküldöttséget a czésznár nem fogadta, — és a romanok helyzete nem javult, a közvetitő szerepét kellett volna magára vállalna, mert tudnjok kell a magyaroknak, hogy a mi megsemmisülésünket az ő vérükben fogja mig jelenlegi önkény-uralmuk tart, oldalukmellett nem fognak románok a lenni.

Az erdélyi romanok Erdélyi autonomiát csak biztositónak kérik arra nézve, hogy: 1 szór a nemzetiségi törvény beszelesének végrehajtatik; 2-szor hogy az ellenik hozott törvéiesi tiztrendszer megszüntetnek; 3-szor hogy fölöztetésik beszüntetétik, és 4-szer hogy a roman vallás és iskola tisztelettben tartatnak, mert ezen pontokban foglaltatik mindennek élezlik.

Hogy ezen kimélctlen szavakkal előadott vádakra, Lahovary miniszter a kellő válszat megadta, az kétségtelen; és ezen válszaban a többek közöttt azt mondotta, hogy „az ő elődjei romanok lettek a magyarok és a kormány igazságérzetében, kik nem fognak kesni a kivételes törvényeket Erdélyben megszüntetni."

Az ugynevezett „roman kérdés" az utóbbi időkben sokkal tobbet kisértett a magyar sajtóban, semhogy szzal — különösen mintán ezen kérdés mir a bukaresti szenátus elé vitetett — foglalkozni kötelességünknek nem tartunk.

Tény az, hogy a románok abban, hogy románok által is lakott vidékekre oly birak, hivatalnokok nevettetnek ki kivételesen, kik a roman nyelvet nem birják, — és abban, hogy az adó-czenzus Erdélyben elött a magyarországitól, sérelmet latnak, mert minden Magyarországban lakó román, különösen most

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

boztak, ezekkel hütlen kedvesének fölkeresére indul, de minthogy Ahmed efendi házba nem tudnak belba olni, azt folyujjják a szavart felhasználva, pénzt és értékes holmit magukhoz ragadnak. A szerelmes párnak azonban sikerult az egő házbol megmenekülnie.

A 3-ik felvonás szinhelye egy *pazar* (vásár)változatos, élénk képét mutatja, a melyen Hamdi efendi 2 czimborája az elhurczolt tárgyakon ügyeskzik tuladni. Miután mindent pénzzé tettek, jutalmukat követelik, mire gazdájuk ölket másnapra egy félreeső helyre rendeli, hogy elosszak a nyereséget. A mindenczöl megtoroztott, szamusnak küloszi Ahmed efendi Fatimével a vásáron kolduva felismeri ellepott tulajdonit a meghaljaz az osztozkodás tervét is. A csel-kevény most igen gyorsan fejlődik és nyer befejezést. Hamdi efendi, ki latszatra egy akar szabadulni, meg is jelenik a kijelölt helyen s az egyenként elökerülő kavaszát orozva legyilkolja és a közeli kutba rejti. Ekkor elöjöt Ahmed efendi is. s bosszát egy pillanat alatt kielégitve, ellenlelét leszurja, mire az életben maradtak, különösen az öreg Szadet vig tánczra közben a függöny legördül.

Ez a „pavardsiat" rövid, inkább az izgalmast s különösegeket kereső mesére, melynek egyes részletesben rögtön fel-smerhetjük a k lesönzöttet, az idegonszerit, bizha az egyes helyeken törökös-mesbe is van burkolva; szereplüben vajjai kerek az öszton a férfias, nemesebb czelekvésre s ez az egész történet tatim inkabb kisztnezése akar lenni azon — itt ugyen csak melleksczélkénybe foglalt — alsprondolatnak, mely a régi és modern törökség szembesilitását czélozza és a melynek Hamdi efendi és az öreg Szadet a képviselöi. S az öreg Szadet szolga, — bár szereplése mintegy csak be van illesztve az egész játékba, s ö annak kifejlésébe nem igen hat be — talán valamennyi között a legszkeritetb alak. A régi, konzervativ törökség személyesitője ö, a mi az egész előadáson keresztül, ugy kölsejében, modorban, mint beszédben és rögtönzéseiben magyon fejlemezteten van kifejezésre. Urának, Hamdi efendinek nyugatias, uri viselkedései, franczia kifejezéskivel cifrázott modern török nyelvezétt nem tudja, de nem is akarja megérteni, a mi nem egyszer mulatsagos félreértésekhez az okozoja. Az igaz, hogy mint szolga, a mi feltogasunk szerint sokszor lépi át ama határokat, a melyeken belül neki urával szemben mozognia kellene, de hát mindez a hallgatóságra nézö tekintetel történik, melyet, minthogy majdnem kizárólag török hallatsagból áll, derüt hangulatban is akarnak tartani. E is Szadetnek jutott feladatul, a ki e kettős szerepeinek egyszerü gondolkozásmódjával, a mely iravszerüseg- s furfangnel parosul, kétségkivül sikeresen fel teled meg. Igy vállat az európaizáló efendi ellen küzösen az öreg Szadet a modern török szinészet kedvelt s állandó alakjává.

Szolnok, 1893. december hó.

Hadi Samu.

mág, mig az állam nem gondoskodott arról, hogy minden községben a magyar nyelv tanittassék és igy szászerével vagy román, ki az állam ugyelvét nem bírja, — joggal megkövetheti, hogy azon biró és hivatalnok, kinél igazat keresi, Ot megértse és brutalisor dé ne utasítsa el, mert a magyarral nem tud; és mert az erdélyiesi román a saját szempontjából nem is fogadhatja el helyesnek azt, hogy oly politikai szempontokból, melyek választó képességét befolyásolnák, — adója más tévintet alá essék, mint a magyaroszágié.

Ezek az egyedüli sérelmek, melyek miatt román testvéreink jogosan panaszkodhatnak, és ezek a sérelmek olyanok, melyek eskis itt bennt — alkotmányos utón és módon nyerhetnek megoldást, illetve orvoltatt.

Hogy hazai románjaink közöti egyesek és a tőlünk Romániába kivándorolt románok — azon sérelmeken kívül még egy csomó más sérelmet is kohoiva — az alkotmányos utói eltérve — ezen kolcsik sérelmekkel hazai románjainkat és Románia egy részét felizatták, ez ünyt és elég sajnálatos, mert csak ennek tulajdonitható, hogy hazánkban a román nép felrevezettetése miatt a magyarsagot bizonyos jogosult igazottság hatja ki és hogy oda jutottunk, hogyszerint határok belüvye a roman szomszédos illetekiek fórúma elé vivoiett.

Sturdza felszólalása, habár a liberalis párt vezére is, komolynak nem vehető, nemcsak azért nem, mert mint az ellenzék vezére partpolitikáról beszélt s nem meggyőződésből, hanem azért sem, mert ha netán meggyőződésből ajánlja a mostani kormánynak, hogy avatkozzék bele a mi belügyeinkbe, ez kötegtelen hirnyitjuk annak, hogy Sturdza ma már nem bír azon évekbeli tulajdonokkal, melyekkel különyminiszter-korában bírt, mindőn ő és kollegái a Catargiu-Carp-kormány ünn tübbszór ajánlgatták, hogy az erdélyi-részi romanok ügye — Magyarorszag belügye, melyhe Romania bele nem elegyedhetik.

De ha Sturdza kitakadasait a beszámitó hatóság mérgezvel nem is mérlegelhajtik, sajnosnak kell tartanunk, hogy ily kitakadásokkal Románia lakossága és azon hazai románjaink, kik ezen Sturdza-féle hóbortot a lapokban olvasták, viszonyaik tekintetibe vetik és ellenszenvet éreznek — és megtörténhetnek kell tartanunk, hogy maga Lahovary, kinek tiszteban kellene lennie viszonyainkkal és azzal, hogy itt különösen roman testvéreik részén sok alaptalan tulzás van az ő mondatujk, hogy ezen ügyben, mint mszerint a magyarok és a kormány a kivételes törvényeket Erdélyben enyhitenl legják" és ez által mérsékleni iksik azt, hogy nálunk roman testvéreink felszítsanak ellenszenvet kivételes törvények iránt, pedig mi épp ugy, mint roman testvéreink igen jól tudjuk azt, hogy azon különös törvények melyekre Sturdza hivatkozott, mint a sajtószabadság és büntetőeljárás, nem a magyarok, hanem az osztrákok ártal hovattak be, és hogy azok épp ugy kötelezik Erdélyben a magyarságra, mint a románokra nézve.

Ezen Sturdza-féle felszólalások egyébiránt a oha sem fognak arra juszt és alkalmat adha tni, hogy Románia a mi belügyeinkbe bele vaa 'kozhassék; és azt hiszuk, hogy roman testv ereink ezzel is annyira vagyunk tisztában ma ra, hogy ha sérelmeik vannak, ezek csak ittthon, kölcsönös jóakaratlat intézhetik el.

Mi különben is az egész dologban seha sem látunk egyéb „szerep kérdést."

Hanem Szász a nép maga, a nemzetiségek békében élnek egymás melleti; községeinkben, a hol vegyesen laknak szászok és magyarok románokok, vagy szászok románokok, a nép közöttü vagy a szászok ellenszenvvagy barátkozásai sem fordult elő, annál nevéshbe viszaly vagy gyűlöet; a népben meg van a kölcsonös jóakarat együtti és egymással békében élni és munkálkodni a közös hazaiavan és kölcsonös szeretetet mondja Sturdza, hogy „a magyar oldalán nem fog roman közöttünk", mert ha a haza veszélyben lesz, majd egy„ütt fog ütni minket Sturdza roman testvéreinkkel; ha pedig Magyarország és Románia egyik érdekeit fogja az ellenség vesélyeztetni, csak Magyarország oldalán fog kiadeni Románia is, mégakkor is, ha Sturdza maga egyszer diriginis Romania kihúzott mint miniszter, mert hát Sturdza szerint a barátja a harmas-szövetségnek.

Dr. W. I.

Szinészet.

Szerdán a „*Madarász*" czimü opereett kerkell szinre teit hét előtt, most már másodszor, de az elsőnél határozottan nagyobb siker lett. A multt alkalommal tapasztalt kapkodás, késztleetlenség helyett most az egész darab mondhatjuk precíz gördülékenységgel ment s az élvezetes operett hatása a legkisebb részletekig teljesen érvényre jutott. — Renyvesi Margit (Postás Milka) igazi elemében volt, minden hatásait mint eleven játékos szimpatikus hangja elragadta a közönséget, mely zajos tapsokkal adózott neki. Méltó társa volt Egry Kálman (tiroli madarász), ki tipikus alakjával, egészséges humorával, dicsőítő játékával és szép dalával mindvégig gyönyörködtetett bennünket. Tarnay Leona szintén a kerrel oldotta meg szerepét, Verbóczy Emília pedig igen kedvesen alakitott. — Az szerepiben közül szatlak, Egry Jenő és Ferenczy Béla voltak ki.

Csiky Gergely „*Két szerelem*" czimü szinmüve, mely estüttörökön adatott, igazi müvészi élvezetet nyujtott a közönyes számban megjelent közönségnek; úgy a darab maga, mint a szereplők játéka mellett megérdemelt volna zsufolt házat. — A darab főszerepében élvezetes módon adatott, a melléki alakok is, habár nehéz szerepekben voltak is nyujtak szerepelt idegenszerlstége, feladatukat sikerrel oldták meg. A fördem elsö sorban Rónay Karolat illeti, kihez a vidéki szinlátszatlok szokásos hibáiól, belinalo hatásoigat szemtünk meg és ki szerepében a legkihünbözőbb érzelmeket hiven juttatta kifejezésre; igy alakitásunk nalnx részletei; hivesének a bőrtöbbül vélő kizsabaditása, végreménykedő mosolyt semmisítése ismai kétségbeesése igen nagy hatást kelettek. H. Nagy Ida nagy és nehéz szerepét kiforgatalanul adta a játeka müvészi szinvonalon állott. A többi játékosok is mélyen osztoznak az ezt sikerben s Egry Ferenczgalo ur jó és igen darab ily dicsérés elöadásáért kösönöetet érdemel.

Ma szombaton a hírdetett „Szép Helena" operett helyett van Tarnay Leona rekedésége folytán „*Spitzer Régi*" adatik, Almásy Tihamér rig szinmüve, holnap pedig Gerö Károly népszinmüve: „*Kis madaram*" kerül szinre.

Egry igazgató ur uj bérletet nyit 12 előadásra, a hiszszük, hogy közönségünk, mely már meggyőződhetett a társulat parthiai érdemes voltáról, továbbra is támogatni fogja azt a bérletre való tömeges előjegyzéssel.

Irodalom.

„Jókai-album" A „Honvéd" czpolitikai napiap, mely oly rohamosan hódította meg a közönség rokonszenvét, pompás szép ajándékul kedveskedik előfizetőinek karácsony ünnepé-c. Gyönyörü diszkötésü kötetben mutatja be a Jókai album a koszorus irő legkiválóbb regényeinek hőseit müvész kéztől megrajzolt szines képekben, magyarázó szöveg kiséretében. Az album: Jókai Mórnak arcz képe nyitja meg, majd b mutatja ot dolgozó szobájában. Ne hiányozzék ez a remek mi egyetlen magyar ember asztalárol sem. Hisz könnyü szerrel jutnak hozzá mindenki. Csak elő kell fizetni 1 forinttal egy hónapra „A Honvéd"-re. — Mutatványszámot bárkinek S napig ingyen küld: „A Honvéd" kiadóhivatala, Budapest, VI., Révay-utcza 14. sz.

—

Előfizetési felhivás az erdélyi legnagyobb és legelterjedtebb czikkelyes napilapra: az „Ellenzék"-re. Az ellenzéknek ezen kezdetével előfizetőit nyitunk az „Ellenzék"-re. Lapunk politikai irányának és társadalmi tevékenységének felsorolásával nem untatjuk olvasóinkat, hanem csak annyit jelentünk ki, hogy ahhoz a mutbuz, melyet eddig kötettünk s a melyben minket előfizetőink annyi lelkesedéssel támogattak, — ezutan is hivek maradunk. Harmadik, negyedik-tüdket hivon, ösmeretlen és ügyetlenül szolgáljuk. Kérjük olvasóinkat, hogy terhes munkánkban lezyenek segitségünkre, mert csak a közönség támogatása biztositja törekvésink sikerét. Az „Ellenzék" előfizetési ára: Egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 4 frt, egy hóra 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a lapunkhoz mellékelt utalványon Kolozsvárra, az „Ellenzék" kiadóhivatalának küldendők. Az „Ellenzék" kiadóhivatala. —

—

Mulattatóbb, hasznosabb, ész-edzőbb, diszesebb és olcsóbb könyv alig ajánlhatók karácsonyi ajándékul, mint az *Orbók Mór tanár* által szerkesztett „Treffis számtani feladatokat gyüjtemenye" cz. könyv, mely csaz meg száz elmés feladványával hasznos szórakozást nyujt gyermekeknek, ifjunak és felnőttnek egyaránt. Megrendelhetik a szerzőnél Pozsonyban, 55 kr-nak postautalványnyal való előleges beküldése mellett.

A közönség köréből.

Szász testvéreinkhez.

Folyó évi december 21-ére tüzetett ki Földvár Községünk az elhalt törvényhatósági biztosági tag, néhai Kleiu János botfalvi biró helyébe egy uj biztosági tag megválasztatása.

Mikor ez a választókerület, Höltövény Földvár, Botfalu, Veresmart, Szász-Magyarós, Apácza, Krizba, Ujfalu községekből alakittatott, látható volt, hogy a három magyar község, Apácza, Krizba, Ujfalu csak ugy lehet a törvényhatósági bizottságban képviselve, ha a választásnál a szász községek választói méltányosak lesznek; de fájdalom, ez azon időben nem történhetett meg mert akkor még nem voltunk egy politikai párton, lévén egy magyar községek kormánypártak s a szász községek nemzetiségi pártak, — igy történt a bizottsági tagok megejtett megválasztásánál, hogy mig mindenik szász község ezen választókerülettenek két, sőt három biztagot választhatott magának; addig Apácza, Krizba, Ujfalu magyar községekenek egy biztag megválasztása sem sikerült, lévén a szász községek választói tulnyomó többségben és ügy értelemben. — Méltányos alapon egyszerkedésbe, hogy legalább egy bizottsági tag választassék a három magyar községből, a szász választók nem hocsáktoztak.

A magyar választók ezen eljárás ellen annak idejében felebbeztek, de ennek nem lévén jogos alapja, a fennálló választási törvények szerint, felebbezésük tekintetbe nem vétetett.

Ígen méltányos volna tehát, ha a folyó évi december hó 21-én megejtendő bizottsági tag megválasztásánál ezen három magyar község politikai érdeke is tekintetbe vétetnék, a a szász választók egy méltányos választás által bebizonyitanak, hogy politikai testvéreink, s hogyha közigazgatásilag be is osztattunk közükbe, kevés számunk miatt érdekeinket a választásoknál meg nem védhetjük az ok hozzájárulása nélkül, ok e részben a méltányosság által jönnek segitségünkre, mire választás előtt fölkérni is kivántuk.")

Barcza-Ujfalu. 1893. decz. 15-án.

Szabó Árpád,
k. jegyző.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lapunk mai száma egész ivnyi (16 oldal) regénymellékletet hoz. Egyuttal mellékelve veszik t. olvasóink a lapunk jövő évfolyamára vonatkozó előfizetési felhivást és gyüjtőivet, melyet szives figyelemre méltatását tiszteletettel kérjük mindazon i. t. olvasóink részéről, kik e lapot jövőre is hazafias pártfogásukban részesiteni szándéoknak.

— Dalestély. A Brassói magyar dalárda karácsonyi dalestélyének müsora a következő: 1. Zimay László: „Magyar Király Hymnusz", Jókai Mórtól; előadja a férfikar. 2. d) „A zene" (svéd ének); b) „Oh én anyám" (finn népdal); előadja a vegyes kar. 3. Pesatschi: „Arvalányhajt"; előadja a férfikar. 4. a) Gaál G.: „Mi ricordo" (Emlékezem); b) „Pleniluniö" (Holdtölte). fiumei olasz népdalok; előadja a vegyeskar. 6. Huber Károly: „Csatadal"; előadja a férfikor. — Ez érdekesnek igérkező estélyt ajánljuk tisztelt olvasóink jóakaratu figyelmébe.

— Ujnyugvó. Dr. Steinbardt Samu, városunk szülötte, ki legközelebb Marosvásárhelyen hivnál sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát, Brassóban telepedik le és néhány nap multva nyitja meg ügyvédi irodáját. — Sok szerencsét kivánunk e legifjabb brassói ügyvédnek!

— Virágbultás. Folyó hó 13-án hunyt el 13-ik életévében Kenyeres Margit, néh. Kenyeres Adolf volt törvényszéki elnök legkisebb leánya. Mindenki, ki ismerte, szerette és ezen közszeretet szép kifejezést nyert tegnapi temetésén. Kedv enese volt atyjának, kit oly korán követett a sirba. Béke drága hamvaira.

— Szelu Lajos urtól, ki a r. kath. jótékony-egylet által utóbb rendezett szinielőtteken a „Haba lesten, az asztal terítve van" czimü vigjátékban a fiatal házas: Lombard szerepét adá, egészen megelégedett tudóitunk, Már postig „Haza dem Bure gebührt", valljuk be, Szelu ur is hozzájarult a darab sikerhez, sőt szerepét nagyon is jól töltötte be.

— Sauer Emil zongoraművész folyó hó 14-én Kolozsvárt tartott hangversenyéről távirják: „Ház zsufolva; óriási siker. Sauer remekel. — Minden eszére nincs egyszerű fel fog fogni." — Nem ajánlhatjuk eléggé ezen világhiru müvész nálunk tartandó hangversenyének látogatását mert a kik erről elmaradnak, mindenesetre sajnálhatni fogják.

Kezdete pont fél 8 órakor a „Central Nro 1" nagy termében

— Koncert. Jeles katonai zenekarunk f hó 17 dikén az „Európa"-szálloda nagytermében hangversenyt ad következő programmal: 1. „Erzherzog Franz Ferdinand Este". Marsch, Fürbach-tól. — 2. Nyitány, Erkel „Hunyadi László" czimü operájából. — 3. „Kaiser" walzer, Strauss J. tól. — 4. „Ständchen" Hardt-tól, violon-cello solóval. — 5. Sullivan Mikado" operettszemle. — 6. „Souvenir de Mehadia", roman fantazia Klein-tól. — 7. „Prager Stammbläter", nagy egyveleg Komzáktól. — 8. „Postillon d'amour" walzer Rosenkranz-tól. — 9. „Tannhäuser"-operából „Zarándok ker ás dal az esteliharhoz". — 10. „Ein Treffer" galopp, Král J.-tól. — Ajánjuk a közönség szives figyelmébe.

— Tárzene lesz holnap vasárnap délben a katonai zenekar által, következő programmal: 1. Dötsch: „Jubel", nagyar indulló. 2. Strauss: Nyitány „Egy éj Velenczében" czimü dalmühöz. 3. Würtenberger: „Especiyelt felköszöntő", keringő. 4. Wagner R.: Bevonulási indulója „Lohengrin"-ből. 5. Donizetti „Az én álmomt" románocz. 6. Strauss: Egyveleg „a Bőregér"-ből.

— A nagyapa ajándékai. Mühenből jelentik, hogy a már emlitett Innovölgyi birtokon kivül Ferenczy József király mokának Erdőszentgyörgy mellett egy nagy kerek egy millió forint készpénzt adott ajándékul. A herczegnő férjét, Seefried báró sir szerint legközelebb osztrák gróffá fogják kinevezni.

A székely erzedek pénze. 1849-ben mikor vége lett a székely nemzet ősi katonai organizacziójának, az osztrákok csak elkoptatá a székely erzedek vagyonát. A kiegyezés után 1869-ben a király elrendelte, hogy a teloszlatott székely gyalogezredek és huszárok mindnen igés és ingatlan vagyonat, a ruházati és lóbeszerzési alapokat is, fiscus vissza a hincsteknek, a szegénysorsu gyerek közöségének s azoknak az egyes családoknak, kik ebben érdekelve voltak. A leirat azonban irott malaszt marad a kormány kezében. Az érdekelt székely-ifjak, kik a szabadságharczban Aron mór 1873-ban is sürgette a kormányt a királyi rendelet végrehajtásra, de hiába. Azután 6 meghalt s a karpotlásnál ez ideig sem lett semmi. Most az egyes székely huszárok nevét, kik a 48-ban szolgálatban voltak, az többnyire nagyon el vannak szegényedve, ujból a kormanytol akarnak folyamodni, hogy ez az ő felsége által már megbeszélt és elrendelt kárpotlást végrehajtaná hajtsa végre. Megbizottjuk Jakobovics Agoston, ki maga is az érdekelt családok tagja.

— Befagyott a Balaton. Budapesten a vizenyős, locspocsos lóvaczban még csak sötétzöld egy kis lyuk van „mely-pázsa" alatt és a Balaton mar egészen befagyott. A magyar tenger oly vastag jégbunda boritja, a minőre már huszi év óta nem emlékezenek a balaton-mentiek.

— Elfelt járásbiró. Gálfalvi Zoltán gyergyó-szentmikiosi kir. sljárásbiró ügyében, a ki egy f. évi szept. 25-én tartott vadászat utánj mulatságban szivelnöltte Fülöp Lajos gazdatisztet, a napokban tartotta meg a végtárgyalast a csik-szeredai m. királyi törvényszek, mely Gálfalvit „vétkes gondatlanságból származó emberölésért" egy évi togházra s nóhai Fülöp Lajos családjának tarsasban 600 frt évi díjfizetésre itélte. Az itélet ellen vádlott és a kir. ügyész felebbezést jelentettek be.

Olvasóink figyelmébe! Lapunk mai számához mellékelve veszik olvasóink az „Ellenzék" előfizetésére szóló szélkezes postautalványokat. A ki egy figyelmére és hazaérzetlik érdekeit hiven szolgáló lapot akar olvasni, annak szives figyelmébe ajánljuk a nevezett lapot.

— Kisett a kupéból A minap egy asszony utazott kis leányával Csabáról Szegedi felé. Alig hogy a vonat elindult, az asszony ordult. A mint fölrohantak felé, hogy valami baja van, egy gyermeke nincs mellette. „Hol van a leányom?" — siko ltott fel az asszony. A kupéban jövő utasok rémülten riadtak fel almukból és egy csajtaik nincs a vonat megüllt. Keresték a kis lányt, de nem találtak meg. Eltünt. Nyilván kisett a kupéból. — „Agyermekem, a gyermekem!" — jajgatott a szerencsétlen asszony. Az utasok kivánságra vegre a vonat ismét megindult visszamenet Csabára felé. Es — mily öröm az anyának! — Csaba mellett egy őrháznál meg is találtak az elint gyermeket. A kupé ajtaját nyitva felejtette s a leányka az alsóban kinézve, hirtelen kibukott A csodával határosa, hogy az ijedtségen kívül alig történt valami baja. A vonat e kaland következtében egy órai késesel érkezett Hodmezö Vásárhelyre.

Folytatása a mellékletben.

*) Ezen 3 magyar község érdekét érintő felhivást ajánljuk Plátner Ede czeg. főszolgabiró ur szives figyelmébe, meg lévén győződve arról, hogy nem fogja elmulasztani ismert befolyását a barom magyar község ugy ingos érdekének érvényesitése, mire ösmerni fogja a kéjjik.

A szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

14540—1893

Pályázat.

Az alólirt városi tanácsuál üresedésbe jött, évi 500 frt fizetéssel és 100 frt lakpénzzel egybekötött fogalmazó-gyakornoki állomás betöltése iránt ezennel pályázat hirdettetik.

Az ezen állomásra pályázni szándékozók tartoznak a feddhetlen előéletük igazolása és annak kimutatása mellett, hogy a 3 hazai nyelvet birják, a jogés államtudományi álmavizsgát letették — a kellően felszerelt folyamodványukat a jövő 1894. évi január hó 4-én déli 12 óráig alólirt városi tanácsnál átnyujtani.

Brassó, 1893. decz hó 12

(540) 1—3 A városi tanács.

15306/1893. sz.

Hirdetmény.

Miután az 1894. év kezdetével a városi jövedék-beszedési szolgálatnál némely állások ujra fognak betöltetni, ezennel az adóztetési, esetleg allenór-beszedési és felvigyázói állásra pályázat hirdettetik.

Az állandó jarandóságok állanak és pedig: az adóztetési állásra nézve évi 900 frt, az ellenőri 600 frt, a beszedői 480 frt és a felvigyázói állásra nézve pedig 360 frtbol, mely jarandóságok részint a városi pénztárból, részint pedig a megtöltött kir. allamjövedékek beszedési szazalékaibol fisetiatnak ki. — Azonkívül részesülnek évenként az összes városi jövedéki alkalmazottak a városi jövedékek tiszta jövedelme szerint kiszámitandó és a városi tanács által megállapitandó ozsladékokban.

Az ezen állások valamelyikére pályázók — melyekre különösen kiszolgalt pénzügyi tiszytiselők és szolgak fognak tekintetbe vétetni — tartoznak az eddigi alkalmazatásuk egyidejüleg igazolása mellett a szerzett szakés iskolaképzettségről szóló bizonyitványokkal felszerelt pályázati folyamodványukat pénteken, azaz folyó évi decz. hó 22-én délelőtti 10 óráig alólirt városi tanácsnál átnyujtani.

Az alkalmaztatás történik szolgalari szerződés és felmondás mellett egy évre és meghosszabbitatik évről évre csakis szükség esetén.

Az alkalmazott semmi nemű ellatásra jogot nem szerez.

Brassó, 1893. évi decz. 9-én.

539 (1—2) *A városi tanács.*

Sz. 6389.
1893. urb.

Hirdetmény.

Közhirré teszem, miszerint Vidombák község általános határtagositási ügyben az előmunkálatok megkezdése, jelesen az érdekelt felek képviseletének rendezése, működő mérnök megválasztása és költségelőirányzat elkészítése végett tárgyalási határnapul a helyszinére, azaz Vidombák község házához 1894. évi január hó 29-ikének d. e. 9 óráját tüzöm ki, melyre a feleket azzal idézem meg, hogy kimaradásuk a tárgyalást nem akadályozandja.

Egyszersmind felhivom a birtokrendezési mérnököket, hogy a mennyiben kérdéses ügyben a működő mérnöki teendőket elvállalni szándékoznak, a szerződési pontozat előterjesztése mellett ajánlatukat hozzám vagy az érdekelt felekhez a kitüzött határnaptól küldjék be.

Brassó, 1893. decz 9-én.

A kir. törvényszék nevében:
Vizy József,
(542) 1—3 eljáró kir. törvényszéki biró.

A brassói kir. ügyészségtől.

Szám 6124.
k. ü. 1893.

Árlejtési hirdetmény.

A brassói kir. törvényszéki fogház udvarán lévő pöcegödrök 1894. évi takaritási munkálnak biztositása czéljából a brassói kir. ügyészség hivatalos helyiségében f. évi deczember hó 27-én délelőtt 10 órakor árlejtés fog tartatni, miről vállalkozók oly megjegyzéssel értesittetnek, hogy az árlejtési feltételek a kir. ügyészségnél a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Brassó, 1893. deczember 14.

Bodó Sándor
kir. ügyész.

Eladási hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy f. év deczember hó 27-én a Brassó-belvárosi görög nemzeti egyház tulajdonát képező Almásmező (Pojana merului) határán fekvő „Branistea" nevü erdőrész vágásterületen lévő kijelölt 1203 darab tölgyfa, mely 1252.51 m³ köbtartalomra és 2505 frt 02 krra becsültetett, zárt ajánlat mellett el fog adatni.

Irásbeli zárt ajánlatok 10% bánatpénzzel vagy elfogadható értékpapirokkal ellátva, f. évi decznber hó 27-én délelőtti 11 óráig az egyházi irodahelyiségben (Lópiacz 12. sz. a.), a délelőtti hivatalos órák alatt beadandók, a hol a beczlő-jegyzék, valamint az egyéb feltételek is betekinthetők; később beérkezett ajánlatok el nem fogadhatók.

Brassó, 1893. decz. 14.

A Brassó-belvárosi, Szt. háromságró czimzett görög nemzeti egyház.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a kiadóhivatalban.

Ajánlunk saját gyártmányu

géphajtó-szijakat

és

continue-szijacskákat

angol módszer szerint teljesen kicserzett

és legjobban

nyujtott, ragasztott

és

varrott, zsinbőrökből.

S midőn legolcsóbb és legszilárdabb kiszolgálást biztositunk, felkérjük a t. gyáros és iparűző urakat, szükséget esetén szives megbizásukkal hozzánk fordulni.

Gmeiner és Scherg,
bőr- és hajtószíj-gyár
Brassóban.

Megrendeléseknek kérjük a vaj fagyéri és szélességet millimeterekben megnevezni!

Irda és raktár: Belváros, Kolostorutca 34. sz.

Az összes gyógytudományok tudora

Dr. DÉRI HENRIK

Brassó, Kapu-utcza 46. sz. a.

Rendel naponkint 11—1 óráig.

522 2—8

Teljes ellátás.

Egy jó házból való gimnáziumi tanuló tisztességes és müvelt magyar családnál lakást és ellátást keres; fösulyt a családban való társalgásra fektet a magyar nyelv gyakorlása czéljából.

Szives ajánlatok a lap kiadóhivatalába intézendők.

537 2-2

ESZENCZIÁKAT

rum, cognac,

mindennemü

szeszes italok, asztali likőrök és különleges-ségek azonnali elhárhatatlan elkészítésére a legkitünőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 foku, vegytiszta

ESZETESZENCZIÁT

kellemes izü borecet és közönséges eczetek gyártásához. Leirások és használati utasitások ingyen mellékeltetnek.

661 (10-35)

— Kiváló eredményért kezeskedek. —

Árlapok bérmentve küldök.

POLLÁK KÁROLY FÜLÖP

Eszencziák-különlegességek gyára

PRÁGA.

Megbizható ügynökök kerestetnek.

Előnyös részletfizetésre!

Jutányos árak!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, miszerint kizárólag csakis

ARADI BUTORT

bizományilag árusitok el és pedig egész Magyarországon és Erdélyrészben legjobbnak elismert jó anyagból és szolid kivitelben a **Reinhardt Fülöp** czég által készitett gyártmányokat.

Hálószoba-, ebedlő-, salonberendezések

mindenféle stilben, bármely versenyt felülmuló olcsó árakon — ugy készpénz, mint részletfizetés mellett

Korház-utcza 62. szám alatti raktáromban

gyári árakon kaphatók.

Ugyanott jól berendezett raktár órák, képek, tükrök, vászon- és konfekczió-árukban, olcsó áron és előnyös részletfizetések mellett.

Teljes tisztelettel

128 (30—*)

Grünwald Albert.

Olcsó butorok!

Teljes berendezések!

Ajánljuk a nagyérdemü közönségnek tőkebefektetéshez

a nagyszebeni „ALBINA" takarék- és jitelintézet

5%-os záloglevelet.

Ezek 1000 forintos és 500 forintos appoints-ekben vannak kiállitva és

minden levonás nélkül tisztán 5%-ot kamatoznak.

A kamat-szelvények félévenként, január 1-én és julius 1-én a nagyszebeni és brassói intézeti pénztáraknál, valamint a pesti magyar kereskedelmi banknál Budapesten minden levonás nélkül és jutalékmentesen beváltatnak.

A záloglevelek 30 éven belül, kisorsolás utján, az intézet által bevváltatnak.

A záloglevelek pontos kamatozása és beváltásáért kezeskednek:

1.) A záloglevelek biztositásáról szóló 1876. évi törvény értelmében a záloglevél-tulajdonosok fedezésére meghatározott és azok javára telekkönyvileg biztosított jelzálogok, a melyekre legfelebb az érték ⅔ részéig záloglevelek adatnak ki, mi minden záloglevélre a felügyelő bizottság ellenjegyzése által elismerve van.

A záloglevelek tehát a gyámsági biztositéknál nagyobb biztositékkal birnak.

2.) Az emlitett törvényben előirt a záloglevél-tulajdonosok további kiltőnös biztositására az intézet részvénytőkéjéből kiszakitott **200,000 forintnyi** záloglevél-biztositéki alap.

3.) Az intézet egyéb összes vagyona a tartaléktőkével együtt.

Az **„ALBINA"** 5%-os záloglevelei tehát mint absolute biztos, ugyis mint egyike a legjövedelmezőbb honi értékpapiroknak, nagyon is alkalmas tőkék befektetésére, árvapénzek, nyilvános és magánalapok stb. elhelyezésére, és a mennyiben a részét engedi, a budapesti tőzsde árfolyamában árusitjuk el azokat.

Jelentékeny tételek bevásárlásánál középárfolyam mellett adjuk el.

„ALBINA"
TAKARÉK- ÉS HITELINTÉZET
brassói fióktelepe.

212 (65—100)

Brassó, nyomatja és kiadja a Brassói Közmüvelődés nyomda — Bernstein Mark.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.